

Ilmo Keskimäki

4.12.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö
Sonja Jantunen

Viite: Lausuntopyyntönnö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta VN/27112/2023

THL:n lausunto luonnoksesta asetukseksi yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoituksesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sosiaali- ja terveysministeriön asetusluonnoksesta, joka koskee yliopistotasaisen terveystutkimuksen rahoitusta. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä tehty tutkimus, ohjaus ja valtion tutkimusrahoituksen kohdentaminen eivät kaikilta osin vastaa palvelujärjestelmässä tapahtuneita muutoksia ja järjestelmän haasteita. Sote-uudistuksen keskeisiä tavoitteita ovat palvelujen yhteensovittaminen, integraation tukeminen sekä painopisteen siirtäminen terveyttä ja hyvinvointia edistäviin ja sairauksien sekä hyvinvoinnin vajeiden ehkäisyyn tähtäviin toimiin. Järjestelmän muutoksen tukeminen edellyttää johtamisen kehittämistä. Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisiä pitemmän aikavälin tulevaisuuden haasteita ovat järjestelmän sosiaalinen ja ekologinen kestävyys, mikä tulisi ottaa huomioon myös palvelujärjestelmässä tehtävässä tutkimuksessa.

On osittain ymmärrettävää, että sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän uudistuksen ollessa suurelta osin edelleen meneillään, yliopistotasaisen tutkimuksen järjestelyihin ei tehdä merkittäviä muutoksia. *Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kuitenkin katsoo, että valtion sosiaali- ja terveydenhuollossa tehtävään yliopistotasaiseen tutkimukseen ohjattavan tutkimusrahoituksen periaatteita tulisi uudistaa siten, että sillä voidaan tukea kattavasti myös sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen ja johtamisen tutkimusta, palvelujen integraation kehittämistä tukevaa ja vaikuttavuutta arvioivaa tutkimusta, palvelujärjestelmän terveyttä ja hyvinvointia edistäviin sekä niiden vajeita ehkäiseviin toimenpiteisiin kohdistuvaa tutkimusta, sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kestävyden tutkimusta.*

Yliopistotasaisen terveystutkimuksen tavoitteet ja painopistealueet

Asetusluonnoksessa tutkimuksen tavoitteet ja painopistealueet ovat säilyneet pääosin samoina. Tehdyt muutokset, kuten terveydenhuollon laadun sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden korostaminen osana terveydenhuollon vaikuttavuuden tutkimusta sekä kliinisen tutkijan urapolun tukemisen siirtäminen painopisteestä yliopistotasaisen terveystutkimuksen tavoitteeksi, ovat kannatettavia. Terveydenhuollon vaikuttavuuden tutkimuksen osalta voidaan todeta, että perusteluna asetuksen perustelutekstissä voisi viitata myös yliopistosairaaloita ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUSin yhteistyönä käynnistettyyn kansalliseen vaikuttavuuskeskukseen. On luultavaa, että kansalliset ja alueelliset aloitteet vaikuttavuuden tutkimuksen tehostamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa lisäävät tutkimusaktiiviteettia alueen tutkimuksessa.

Valtakunnallinen terveystutkimuksen arviointiryhmä

Ilmo Keskimäki

4.12.2023

Asetusluonnoksessa ei esitetä muutoksia valtakunnallisen terveystutkimuksen arviointiryhmän tehtäviin. Pitemmällä tähtäimellä valtion rahoitustuki yliopistotasoiselle terveystutkimukselle on huomattavasti vähentynyt. Tämän lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen liittyvä rahoitusjärjestelmän muutos ja rahoitukseen liittyvät haasteet saattavat tuoda muutoksia palvelujärjestelmässä toteutettavan tutkimuksen kokonaisrahoitukseen, mikä voi heikentää mahdollisuuksia tutkimuksen nykyisen laajuuden ylläpitoon. *Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mielestä valtakunnallisen terveystutkimuksen arviointiryhmän tehtävissä on tarvetta korostaa ryhmän roolia palvelujärjestelmässä tehtävän tutkimuksen seurannassa ja arvioinnissa myös valtion rahoituksen ulkopuolella toteutettavan tutkimuksen osalta.* Kuten asetuksen perustelumuistion luonnoksessa todetaan, tutkimus muodostaa perustan palvelujärjestelmän kehittämiselle ja toimii osaavan henkilöstön vetovoimatekijänä. Arviointiryhmän palvelujärjestelmässä tehtävästä tutkimuksesta tuottaman tiedon ja perusteltujen ehdotusten perusteella on mahdollista kehittää tutkimuksen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmää sekä arvioida rahoituksen riittävyttä.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Osaston johtajan sijainen,
kehittämisjohtaja

Anu Muuri

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende